เพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย

Laos country songs and constructing modernity

ปิยวรรณ กันทอง[1] / Piyawan Kanthong[1]

[1]Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Rajabhat Mahasarakham University
Maha Sarakham 44000, Thailand

E-mail: piyawan1992@hotmail.com

Abstract

This research was to examine the constructing modernity in Lao country songs. Research result showed that constructing modernity in Lao country songs could be divided into 3 issues as follows: communication technology, vehicle and urban society. This article demonstrated cultural diversity that affected Lao people today. The Laos country songs were a space for presenting a contemporary culture, popularity and acceptation of Lao society. Although modernity may be modified by the age but there was a unique, outstanding and changes based on the flow of culture.

Keywords: Lao country songs, construction, modernity

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาเพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาว จำนวน 24 เพลง ผลการศึกษาพบว่าเพลงลูกทุ่งลาวมีการประกอบสร้างความทันสมัย สามารถจำแนกได้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร 2) ยานพาหนะและ 3) สังคมเมืองการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เข้ามามีบทบาทต่อชาวลาวในปัจจุบัน เพลงลูกทุ่งลาวถือได้ว่าเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่นำเสนอความเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัย ความนิยมและการยอมรับในสังคมลาวปัจจุบัน ทั้งนี้ ความทันสมัยอาจมีการปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย แต่ก็มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ลื่นไหล และเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสวัฒนธรรม

คำสำคัญ: เพลงลูกทุ่งลาว, การประกอบสร้าง, ความทันสมัย

บทนำ

ลาว เป็นประเทศหนึ่งในแถบลุ่มแม่น้ำโขงที่มีความหลากหลายทางประเพณีและวัฒนธรรม ชาวลาวมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ในขณะเดียวกันก็ยังคงดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมสืบต่อกันมาอย่างยาวนาน ความเป็นลาวแท้จริงแล้วยังมีความน่าสนใจอยู่มากทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แม้ลาวจะไม่ใช่เมืองท่องเที่ยวที่มีความเจริญมากมายนักเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน แต่ระบบเศรษฐกิจของลาวก็ยังคงดำเนินต่อไป เพราะลาวยังคงรักษาวัฒนธรรมของตนเองเอาไว้ได้อย่างดีเยี่ยม โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางบทเพลงซึ่งถือได้ว่าได้รับความสนใจและความนิยมจากประชาชนชาวลาวเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษาที่ใช้ภาษาลาวหรือภาษาแม่บ่งบอกความเป็นอัตลักษณ์ของชาติ และยังมีการรับอิทธิพลจากทางภาษาจากต่างประเทศเข้ามาด้วย ด้านเนื้อหาที่นำเสนอวิถีชีวิต สังคม เศรษฐกิจ และมโนทัศน์ของคนลาวในสังคมสมัยใหม่ และท่วงทำนอง จังหวะของเพลงที่มีความทันสมัย ทำให้วัฒนธรรมทางบทเพลงอยู่คู่กับชาวลาวตลอด

เพลงลูกทุ่งลาวหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เพลงบ้านนา” เป็นเพลงอีกรูปแบบหนึ่งที่สะท้อนความเป็นลาวได้ค่อนข้างชัดเจน และชื่อของศิลปินเพลงลูกทุ่งหลายคนได้กลายเป็นตำนาน (Phanthaphanit, 2010) วัฒนธรรมทางบทเพลงได้รับความนิยมจากคนลาวมาก

ทำให้เห็นการปรับเปลี่ยน เลื่อนไหล มรดกภูมิปัญญาเหล่านี้อยู่จำนวนมาก วงการเพลงลาวมีสีสันขึ้นในทศวรรษที่ 1990 เนื่องมาจากมีการประกวดนักร้องและวงดนตรี จัดโดยหน่วยงานวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งทำให้มีการสร้างนักร้องหน้าใหม่ที่มีน้ำเสียงยอดเยี่ยมให้แก่วงการ ขณะเดียวกันก็มีบริษัทผลิตและจัดจำหน่ายของภาคเอกชนเกิดขึ้น เพลงลาวยุคก่อนการปฏิวัติซึ่งได้รับอนุญาตให้นำมาขับร้องและบักทึกแผ่นเสียงกันใหม่ก็เริ่มมีให้ได้ยิน และด้วยปรากฏการณ์นี้ได้สร้างศิลปินขวัญใจมหาชนขึ้นหลายต่อหลายคน เช่น บุญค้ำ สิดทิเดด ซึ่งโด่งดังสุดขีดในปี 1994 ด้วยการนำเพลงเก่ามาบันทึกเสียงใหม่ “เกี้ยวสาวบ้านเกิน” ซึ่งประพันธ์และเคยขับร้องไว้โดยบิน สุดาจัน และจากเพลงนี้ได้สร้าง “กุหลาบ เมืองเพีย” นักร้องสาวหน้าใหม่ให้โด่งดังตามไปด้วย โดยเธอได้ขับร้องเพลงแก้ ในเพลง “สาวบ้านเกินยังคอย” แต่งเนื้อร้องโดยสุตัน พนสงคาม ซึ่งต้องยอมรับว่า ในเวลานั้นกระแสของเพลงลาวมาแรง และการแข่งขันของผู้ผลิตก็มีสูงเช่นกันจนกระทั่งมีนโยบายเปิดกว้างเมื่อประเทศสังคมนิยมล่มสลายในทศวรรษ 1990 เพลงลูกทุ่งลาวหรือเพลงบ้านนาก็กลับมาได้รับความนิยมอีกครั้งจนถึงปัจจุบัน

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เกิดจากจินตนาการและการสร้างสรรค์ของมนุษย์เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ จากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง โดยใช้เนื้อหาดนตรีและท่วงทำนองเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติและเรื่องราวต่าง ๆ เพลงจึงเป็นเสมือนการแสดงความคิดและความรู้สึกของมนุษย์ออกมาเป็นบทประพันธ์ที่มีเสียงดนตรีประกอบ ดังที่ Maichan (2014 : 74) ได้กล่าวว่า เพลง คือ วาด หรือจังหวะทำนองเสียงขับลำของคนหรือเสียงดนตรี หรือทั้งเสียงคนและเสียงดนตรีประกอบกันเข้า พาให้เกิดความรู้สึกอารมณ์สะเทือนใจต่าง ๆ เช่น ม่วนชื่นออนซอน ตื่นเต้น หรือโศกเศร้า อาวรณ์ เพลงยังหมายถึงลายฟ้อน (ลีลาท่าทาง กระบวนท่าในการฟ้อน ฟ้อนง้าว ฟ้อนทวน หรือควงอาวุธต่อสู้) ลายแคน (จังหวะน้ำเสียงของแคน) หรือหมายถึงรูปแบบของกระบวนการที่ปรากฏออกในการดำรงชีวิตของคนเราบทเพลงจึงถือได้ว่ามีความสำคัญกับมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง เช่นนี้เองการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมผ่านบทเพลงจึงเป็นอีกบทสะท้อนหนึ่งที่ผู้แต่งได้นำเสนอภาพแทนทางความคิด ความเชื่อ ตลอดจนอุดมการณ์ทางสังคม ในขณะเดียวกันผู้แต่งเพลงลูกทุ่งลาวก็ไม่ลืมที่จะนำเสนอภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของคนในชุมชนที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามกระแสสังคม

การศึกษาในครั้งนี้ผู้เขียนได้เลือกวิเคราะห์โดยอาศัยกรอบการมองตามทัศนะการประกอบสร้าง (Constructionist Approach) ที่มองว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาได้ภายใต้กระบวนการทางสังคมดังนั้นจึงไม่สนใจว่าในโลกทางกายภาพจะมีข้อเท็จจริงเช่นนั้นอยู่หรือไม่แต่เราก็สามารถสร้างความเป็นจริงให้เกิดขึ้นได้ (Hall, 1997) อย่างกรณีของเพลงลูกทุ่งลาวก็เช่นกันที่ในโลกแห่งความจริงจะเป็นอย่างไรนั้นไม่สำคัญเท่ากับว่ามันถูกสร้างขึ้นมาอย่างไร ถูกนำเสนอให้เห็นความทันสมัยอย่างไรหากกล่าวถึงความทันสมัยแล้วก็มักจะพบว่า เป็นแนวคิดที่สำคัญอีกแนวคิดหนึ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Santasombat (2005 : 275) ได้กล่าวถึง ความทันสมัย หรือ modernization theory ว่า “เป็นแนวคิดทฤษฎีที่วางอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยเน้นการขยายตัวและการเจริญเติบโตด้วยการลอกเลียนตัวแบบความสำเร็จของสังคมอุตสาหกรรมตะวันตก ทฤษฎีความทันสมัย เสนอว่าปมปัญหาเล็ก ๆ ของการพัฒนาประเทศโลกที่สามได้แก่ ปัญหาความยากจน ปัญหาประชากร ปัญหาการด้อยการศึกษา และปัญหาสุขภาพอนามัย” ลักษณะเช่นนี้ จะเห็นได้ว่าความทันสมัยมักยึดโยงกับความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศตะวันตก ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นนี้เองหากนำมาใช้ในการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาว ที่กำลังได้รับความนิยมในขณะนี้ก็จะพบว่า เพลงลูกทุ่งลาวเป็นอีกหนึ่งในปรากฏการณ์ความทันสมัยที่น่าสนใจอยู่เช่นกัน

ด้วยเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงในวงการเพลงลูกทุ่งลาวไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา ทำนอง รูปแบบในการนำเสนอต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดการประกอบสร้าง (Constructionist Approach) เพื่อนำมาศึกษาความทันสมัยของสังคมลาว ว่าในปัจจุบันนี้เพลงลูกทุ่งลาวหรือเพลงบ้านนาที่อยู่คู่กับสังคมลาวมาอย่างยาวนานมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาและนำเสนอค่านิยมของความทันสมัยอย่างไรบ้าง

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เพลงลูกทุ่งลาวมีการประกอบสร้างความทันสมัย จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) เทคโนโลยีการสื่อสาร 2) ยานพาหนะ และ 3) สังคมเมือง สะท้อนให้เห็นว่าเพลงลูกทุ่งลาวที่เป็นเพลงบ้านนา หรือเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ยังนำเสนอภาพของความทันสมัยผ่านเนื้อเพลงได้อย่างน่าสนใจ มองเห็นถึงจุดร่วมของท้องถิ่นและความทันสมัยไปด้วยกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เทคโนโลยีการสื่อสาร

ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีการสื่อสารเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้โทรศัพท์มือถือเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิต โทรศัพท์มือถือทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารระหว่างคนรัก ครอบครัว หรือเพื่อน สามารถติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกรวดเร็ว นอกจากโทรศัพท์มือถือที่จะสื่อสารกันได้แล้ว ยังมีเฟซบุ๊ก ไลน์ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการสื่อสารอีกด้วย สมาร์ตโฟน ไอโฟน สามารถเล่นเฟซบุ๊กบนโทรศัพท์มือถือได้เช่นกัน จะเห็นได้ว่าการประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาว สื่อให้เห็นว่าสังคมลาวในปัจจุบันก้าวเข้าสู่สังคมแห่งเทคโนโลยีการสื่อสารไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสารมีความรวดเร็วมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาในเพลงลูกทุ่งลาวจะเห็นได้ว่า ปรากฏความทันสมัยในบทเพลงอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือ ซึ่งถือว่าเป็นเทคโนโลยีการสื่อสารแห่งความทันสมัยที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน ดังเช่นเพลง “ᨿᩬᩴᨷᩣᨿᩣᨿᩉᩢᩋᩫᩴᩍᩴ” หรือ “เรียกพี่ใส่หม้อนึ่ง” ผลงานเพลงของนักร้องสาวเสียงดีที่ชื่อว่า “มุกดาวัน สันติพอน” เพลงนี้นำเสนอเรื่องราวความห่างไกลกันของคนรัก โดยฝ่ายชายได้ไปเรียนต่อที่ประเทศไทย ส่วนฝ่ายหญิงได้เรียนต่อที่ประเทศลาว ทำให้สองคนห่างไกลกัน และสิ่งที่จะสามารถช่วยให้ทั้งสองอยู่ใกล้กันมากที่สุด คือ โทรศัพท์ การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ทำให้ความคิดถึงเดินทางใกล้กันมากยิ่งขึ้น ดังเนื้อเพลงต่อไปนี้

“...ᨷᩣᨿᨿᩥᨿᩈᩪᩉᩣᨷᩣᨿᨿᩮᩢᩴᩉᩣᨻᩮᨿᩴᨶᨿᩥᨦᨷᩣᨿᩣᨿᩣᨻᩍ
ᩉᩢᩋᩉᩥᨻᩮᨿᩴᨶᩣᨻᩍᨻᩮᨿᩴᨶᨿᩥᨦᨷᩣᨿᩣᨻᩍ
ᩉᩣᩉᩣᩉᩢᩋᨣᩢᩋᨣᩢᩋᨾᩮᨴᨾᩢᩋᨣᩢᩋᩈᩮᩴᨶᨿᩣᨶᨷᩣᨿᩣᨻᩍᩅᩫ
ᨹᩣᨶᨴᨾᨴᨷᩩᨠᨾᩢᩋᨾᩮᨴᨾᩢᩋᨣᩢᩋᨾᩮᨴᨶᩣᨻᩍᨻᩮᨿᩴᨶᨿᩥᨦᨷᩣᨿᩣᨻᩍᨾᩣ...”

(ᨿᩬᩴᨷᩣᨿᨿᩣᨿᩉᩢᩋᩫᩴᩍᩴ : ᨾᩩᨠᨴᩣᩅᩮᨶᩈᩴᨶᨲᩥᨾᩮᨾᩮᨶᨷᩣᨿᩣᨻᩍᨾᩣ)

ความทันสมัยที่ปรากฏผ่านเพลงลูกทุ่งลาว คือ โทรศัพท์ นอกจากจะใช้ติดต่อสื่อสารกันแล้ว โทรศัพท์ยังใช้ในการส่งข้อความ (message) เล่นเฟซบุ๊ก (facebook) ซึ่งสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทั่วโลก ดังท่อนเพลงที่ว่า *“ᩉᩢᩋᩉᩣᩉᩢᩋᨣᩢᩋᨾᩮᨴᨾᩢᩋᨣᩢᩋᩈᩮᩴᨶᨿᩣᨶᨷᩣᨿᩣᨻᩍᩅᩫᨹᩣᨶᨴᨾᨴᨷᩩᨠᨾᩢᩋᨾᩮᨴᨶᩣᨻᩍᨻᩮᨿᩴᨶᨿᩥᨦᨷᩣᨿᩣᨻᩍᨾᩣ”* ” หรือ “โทรหาก็แล้วเมสเซสก็แล้วหรือสัญญาณไม่พอ ผ่านเฟซบุ๊กที่เคยติดต่อ ไม่มีวี่แววพี่จะตอบกลับมา”

จะเห็นได้ว่าความทันสมัยได้เข้าสู่สังคมลาวได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังนิยมการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊กเป็นจำนวนมาก อย่างน้อยความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีทำให้ความคิดถึงใกล้กันมากขึ้น และยังทำให้สื่อสารกันได้ทั่วโลกอีกด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่าเพลงลูกทุ่งลาว ยังประกอบสร้างความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ดังเพลงที่ชื่อว่า **"ໜ້ໍໜ້ຶ້ງຮ້ອງຄືນ້ອງເອີ້ນຫາ"** หรือ "หม้อนึ่งร้องเหมือนน้องเรียกหา" ผลงานเพลงของ ดาวดิน ถิ่นจำพอน เป็นบทเพลงที่ร้องแก้กับเพลง **"ເອີ້ນອ້າຍໃສ່ໜ້ໍໜ້ຶ້ງ"** หรือ "เรียกพี่ใส่หม้อนึ่ง" ของมุกดาวัน สันติพอน ซึ่งเพลงนี้ได้นำเสนอความทันสมัยทางด้านโทรศัพท์ ที่ถือว่าได้รับความนิยมมากในสังคมลาวปัจจุบัน บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษาที่ทำให้เกิดความห่างไกลกัน ดังเนื้อตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ໜ້ໍໜ້ຶ້ງຮ້ອງຄືນ້ອງເອີ້ນຫາລົມພັດພາສຽງດັງມາວ່ອນໆ
ຫ ິນ້ອງຫຼ້າຂໍໂທດເດີອ້າຍບໍ່ໄດ້ຮັບສາຍ
ແມັດເສດນ້ອງນັ້ນເປີໃຫນ້ອງນັ້ນບໍ່ໄດ້ຕອບຂອັນອ່ອນ
ຫຼັ້ນເຜດບຸກບໍ່ໄດ້ຄືກ່ອນເພາະຕອນນີ້ອ້າຍຕັ້ງຕ່ການຮຽນ
ອ້າຍລືມບໍ່ໄດ້ດອກສັນຍາໃຈໂອ້ກັບໜ້ໍໜ້ຶ້ງ
ຍັງຮັກນ້ອງເປັນໜ້ຶ່ງເກັບຄວາມຄຶດເຖິງໃສ່ໃຈພາກພຽນ
ໜຸ່ມມະຫາໄລຊິຮັກນ້ອງໂອ້ບໍ່ມີວັນຜັນປ່ຽນ
ຍອດຫ ິວໃຈຢູ່ໃນໂອຮຽນຂຽນໂອ້ໃນໃຈຕັ້ງແຕ່ອ້າຍຈາກມາ"

(ໜ້ໍໜ້ຶ້ງຮ້ອງຄືນ້ອງເອີ້ນຫາ: ດາວດິນຖິ่ນຈຳພອນ)

จากเพลง "ໜ້ໍໜ້ຶ້ງຮ້ອງຄືນ້ອງເອີ້ນຫາ" หรือ "หม้อนึ่งร้องเหมือนน้องเรียกหา" นำเสนอเกี่ยวกับการที่ฝ่ายชายไปเรียนต่อที่ประเทศไทย และได้สัญญากับฝ่ายหญิงว่าจะรักและคิดถึงเสมอและจะตั้งใจเรียนให้ประสบความสำเร็จ จากความห่างไกลกันทำให้การสื่อสารทางโทรศัพท์เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมาก ดังท่อนเพลงที่ว่า "ແມັດເສດນ້ອງ *ນັ້ນເປີໃຫນ້ອງນັ້ນບໍ່ໄດ້ຕອບຂອັນອ່ອນຫຼັ້ນເຜດບຸກບໍ່ໄດ້ຄືກ່ອນເພາະຕອນນີ້ອ້າຍຕັ້ງຕ່ການ*" หรือ"เมสเซสน้องนั้น เบอร์โทรน้องนั้นไม่ได้ตอบน้อง เล่นเฟซบุ๊กไม่ได้เหมือนเดิม เพราะตอนนี้พี่ต้องตั้งใจเรียน" การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ทั้งจากการส่งข้อความ หรือการแชตในโลกโซเชียลคือเฟซบุ๊ก เป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสารของหนุ่มสาวชาวลาว เนื่องจากสื่อสารได้รวดเร็วและสามารถเห็นหน้าตาของคู่สนทนาทำให้ความห่างไกลของหนุ่มสาวใกล้กันมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าความทันสมัยมีประโยชน์เป็นอย่างมากในการสื่อสารของสังคมลาวร่วมสมัย โลกโซเชียลในปัจจุบันนี้ที่ได้รับความนิมมากที่สุด นั่นก็คือ เฟซบุ๊ก (facebook) เป็นการสื่อสารอีกประเภทหนึ่งที่มีความน่าสนใจ สามารถส่งข้อความแชตหากันได้ การโพสต์รูปภาพแสดงอารมณ์ ความรู้สึก หรืออาจจะเป็นแชร์ข้อมูลความรู้ต่างๆผ่านเฟซบุ๊กได้ ดังเพลงที่ชื่อว่า **"ນານ້ອຍຄອຍໃຈ"**หรือ "นาน้อยคอยใจ" ผลงาน

เพลงของนักร้องสาวชื่อว่า “ไข่มุก เมืองใต้” นำเสนอเรื่องราวของฝ่ายหญิงที่โดนฝ่ายชายหลอก ฝ่ายชายที่มีรักใหม่และลืมคำสัญญาที่ให้ไว้กับฝ่ายหญิง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...ນ້ອງເຈັບຂະໜາດເກີບຈົນເກືອບຂາດເຫັນພາບບາດໃຈ
ເຫັນພາບອ້າຍທາງອອນລາຍຮູບທີ່ໂພດໄປນ້ຳຕາໄຫຼລິນ
ເຫັນອ້າຍກອດເຂົາລືມຮັກສອງເຮົານັ້ນຈົນໝົດສິ້ນ
ກ່ຽວເຂົ້າທັງນ້ຳຕາລິນອ້າຍລືມໝົດສິ້ນນາບ້ອຍຄອຍໃຈ...”

(ນາບ້ອຍຄອຍໃຈ: ไข่มุกเมืองใต้)

การประกอบสร้างความทันสมัยปรากฏผ่านเพลงลูกทุ่งลาวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “เฟซบุ๊ก” เป็นการสื่อสารอย่างไร้พรมแดน การสื่อสารทางโลกออนไลน์มีอิทธิพลในสังคมมากขึ้นกว่าเดิม จากความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร การติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลอื่น ๆ ดังท่อนเพลงที่ว่า“*ເຫັນພາບອ້າຍທາງອອນລາຍຮູບທີ່ໂພດໄປນ້ຳຕາໄຫຼລິນເຫັນອ້າຍກອດເຂົາລືມຮັກສອງເຮົານັ້ນຈົນໝົດສິ້ນ*”หรือ “เห็นรูปพี่ทางออนไลน์ รูปที่โพสต์ไปน้ำตาไหลริน เห็นพี่กอดเขา ลืมรักสองเรานั้นจนหมดสิ้น” เฟซบุ๊ก (facebook) เป็นสื่อสาธารณะที่ทุกคนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ ดังนั้นการสื่อสารทางออนไลน์สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้เพลงลูกทุ่งลาวประกอบสร้างความทันสมัยที่เน้นย้ำในเรื่องการสื่อสารในโลกโซเชียลอย่างน่าสนใจ และทำให้ตระหนักได้ว่าสังคมลาวเข้าสู่สังคมแห่งเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น

เมื่อกล่าวถึงความทันสมัยในเพลงลูกทุ่งลาวแล้วก็จะพบว่า โทรศัพท์มือถือ เป็นเครื่องมือสื่อสารที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมลาว เนื่องจากสามารถสื่อสารได้รวดเร็วและประหยัดเวลาอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์ยี่ห้อ ไอโฟน (iPhone) ที่บ่งบอกถึงฐานะของผู้ครอบครองได้ ค่านิยมการใช้ไอโฟนแพร่หลายมากในกลุ่มวัยรุ่นลาวยุคปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์มือถือเป็นภาพแทนของความทันสมัยในลาว ดังเช่นเพลง “*ສາວໄອໂຟນຫ້າ*”(สาว iPhone 5) นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสาววัยรุ่นในวัยเรียนที่อยากได้โทรศัพท์มือถือไอโฟนห้า (iPhone 5) จึงไปขอให้แม่ซื้อให้และสัญญาว่าจะตั้งใจเรียน โดยฐานะของครอบครัวก็ยากจนแต่ด้วยความรักของแม่จึงยอมทำตามใจลูก สาววัยรุ่นติดโทรศัพท์เล่นแต่เฟซบุ๊กในเวลาเรียน และแชตหาแฟนตลอดเวลา บางครั้งก็ไม่ยอมเข้าเรียน จึงทำให้ผลการเรียนต่ำมาก และเกือบจะเสียตัวเพราะโทรศัพท์ที่เป็นสื่อชักนำให้เจอกับผู้ชายในโลกออนไลน์ เพลงนี้ปรากฏภาพความทันสมัยได้อย่างน่าสนใจ ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ไปຮຽนหนังสือแต่ละมื้อซื้นแต่เผดบุก
อ้ายละอุกใจแทบพ่แม่เจ้า
ขอเงินบำแม่แต่ละมื้อฉัดหาผู้บ่าอ
ได้แก้เอับบ่เอ๋ากาธรงนเจ้าบ่เคียหิอฉา
สาวไอโฟนห้าตื่นมาละแอับแบ่อแอับแบ่อ
ย็กตายิ่งแข้อแอับแบ่อโผดสู่สาหา
ลำถ้าคอมเม้นบ่ยอมซับหูซับตา
สาวไอโฟนห้ากับใจสาอี่ตินพ่แม่"

(สาวไอโฟนห้า (สาว iPhone5): ค้มคิงฉะนะ)

ค่านิยมของการใช้โทรศัพท์มือถือแพร่หลายมากในหมู่วัยรุ่นลาว โทรศัพท์ไม่เพียงแต่ใช้ติดต่อสื่อสารกับคู่สนทนาและส่งข้อความ (Message) เท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ได้อย่างหลากหลาย อาทิเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ไลน์ (Line) และ อินสตาแกรม (Instagram) จึงทำให้โทรศัพท์มือถือมีประโยชน์ต่อผู้ใช้ได้เป็นอย่างดี ดังท่อนเพลงที่ว่า *"ไปຮຽนหนังสือแต่ละมื้อซื้นแต่เผดบุก" "ขอเงินบำแม่แต่ละมื้อฉัดหาผู้บ่าอ"*และ*"สาวไอโฟนห้าตื่นมาละแอับแบ่อแอับแบ่อย็กตายิ่งแข้อแอับแบ่อโผดสู่สาหาว่าถ้าคอมเม้นบ่ยอมซับหูซับตา"*"ไปเรียนหนังสือแต่ละวันเล่นแต่เฟซบุ๊ก ขอเงินกับแม่ก็มาแชตหาแฟน และ สาวไอโฟนห้า ตื่นขึ้นมาก็ทำท่าแอ็บแบ๊ว ทำหน้าตาให้น่ารักแล้วก็โพสต์ลงในเฟซบุ๊ก แล้วก็รอคอมเมนต์จากเพื่อนในเฟซบุ๊กไม่ยอมหลับยอมนอน" ลักษณะเช่นนี้จึงแสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตของคนในสังคมลาวปัจจุบัน จนลืมไปว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตคืออะไร ดังเช่นเพลงข้างต้นที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตวัยเรียนที่จะต้องมุ่งมั่นตั้งใจเรียนให้ประสบความสำเร็จ ไม่ควรจะไปตามกระแสนิยมมากในสังคม และเมื่อได้เข้าสู่สังคมโลกออนไลน์แล้ว ย่อมจะทำให้หลงเชื่อไปโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของโทรศัพท์จึงให้ทั้งข้อดีและข้อเสีย ปัจเจกบุคคลจะต้องใช้โทรศัพท์อย่างมีสติมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ เพลง "แม่กินเข้ากับแจ่วลูกแจ่วซื้อไอโฟน" (แม่กินข้าวกับแจ่วลูกแจ่วซื้อไอโฟน) ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า "โนวี พระขันสา" นำเสนอเรื่องราวความทันสมัยในด้านการสื่อสาร คือ โทรศัพท์มือถือยี่ห้อไอโฟน เล่าถึงเรื่องราวของสาววัยรุ่นที่อยากได้โทรศัพท์ไอโฟนมาครอบครองเป็นเจ้าของ แต่ไม่ยอมช่วยพ่อแม่ทำงาน ทั้งที่พ่อแม่ตรากตรำทำงานหนักเพื่อหาเงินมาใช้จ่ายในครอบครัว แต่ลูกสาวก็ไม่เคยสนใจเอาแต่ใจตัวเองอยากได้โทรศัพท์มือถืออย่างเดียว จนพ่อแม่ต้องยอมใจอ่อนไปซื้อให้ แต่เมื่อได้โทรศัพท์มาแล้วกลับหนักยิ่งกว่าเดิม ไม่ยอมช่วยพ่อแม่ทำงานแล้วยังนั่งเล่นแต่โทรศัพท์ทั้งวัน เหมือนคนบ้าโทรศัพท์ไอโฟน ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ໂທລະສັບໄອໂฟนเຂົ້າเธ็ดมาใຫ้ลูกหลานเพิ่นใช้
แล้วเจ้าเป็นใผพัดยากไดจ่างบ่อายลิน
แม่กินเข้ากับแจ่วลูกสาวพัดแอ่อยากไดไอโฟน
เจ้าจ่างบ่ดูตินพ่อแม่เถ้าๆของเจ้านั่งหู้า
ยุดสาอ้ายอ่าเลิกเป็นบ้าเธิ่นำมือถือ
นั่งลูบหน้าจ่เบิดมื้ตืดมือถือลินตืดยา
โลกนี้ทันสะใหม่น้องลอนจะใช้สะติปันยา
ใหู้ตินสองเถ้าแด่หู้าย่ามัอเป็นบ้าแล่นแต่นำไอโฟน..."

(แม่กินเข้ากับแจ่วลูกแอ่อซื้อไอโฟน: ในอิพธะลันสา)

เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมต่าง ๆ ก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น โทรศัพท์มือถือที่มียี่ห้อต่าง ๆ ผลิตออกมาให้ผู้ใช้สามารถใช้งานได้ตามความต้องการ และบ่งบอกฐานะของผู้ใช้อีกด้วย ดังเช่น โทรศัพท์ไอโฟนที่มีราคาแพง เหมาะกับคนรวย มั่งมีเงินทอง ค่านิยมเกี่ยวกับโทรศัพท์จะพบมากในกลุ่มวัยรุ่นจึงทำให้วัยรุ่นหลายๆคนที่ไม่มีความพร้อมในเรื่องเงินตราก็อยากที่จะได้มาครอบครอง และปลายทางสุดท้ายคือการขอเงินพ่อแม่มาซื้อโทรศัพท์ไอโฟน ดังท่อนเพลงที่ว่า *"ໂทละสับไอโฟนมาแธงสังคมปุ่งแปงมาเถิงยุกนี้"*และ *"นั่งลูบหน้าจ่เบิดมื้ตืดมือถือลินตืดยาโลกนี้ทันสะใหม่น้องลอนจะใช้สะติปันยาใหู้ตินสองเถ้าแด่หู้าย่ามัอเป็นบ้าแล่นแต่นำไอโฟน"* "โทรศัพท์มาแรงสังคมเปลี่ยนแปลงมาถึงยุคนี้ และ นั่งปัดหน้าจอทั้งวันติดมือถือเหมือนคนติดยา โลกนี้ทันสมัยน้องควรจะใช้สติปัญญา ให้สงสารพ่อแม่ที่แก่เฒ่า อย่ามัวเป็นบ้ากับโทรศัพท์ไอโฟน"

เพลง แม่กินข้าวกับแจ่วลูกแอ่วซื้อไอโฟน เป็นการประกอบสร้างความหมายทางสังคมผ่านภาษา คือคำว่า "แจ่ว" เป็นภาพแทนของความเป็นท้องถิ่นบ้านนา และคำว่า "ไอโฟน" เป็นภาพแทนของเทคโนโลยีของความทันสมัย จะเห็นได้ว่าภาษาเป็นสัญญะที่บ่งบอกความหมายทางวัฒนธรรมและสังคม สอดคล้องกับ Hall (1997: 1) ที่อธิบายถึงภาพตัวแทนว่า ภาพตัวแทนเป็นศูนย์กลางของกระบวนการผลิตทางวัฒนธรรม ซึ่งเรียกว่า วงจรทางวัฒนธรรม (The circuit of culture) โดยที่วัฒนธรรมหนึ่ง ๆ จะมีการแลกเปลี่ยนและให้ความหมายร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทางภาษา ดังนั้น ภาษาจึงเป็นศูนย์กลางในการให้ความหมายและวัฒนธรรม ซึ่งกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นส่วนสำคัญของคุณค่าทางวัฒนธรรมและการให้ความหมาย โดยวงจรทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่า ความทันสมัยที่ถูกนำเสนอผ่านเพลงลูกทุ่งลาวเป็นสิ่งที่สื่อให้เห็นว่าสังคมลาวในทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมของคนรวยหรือสังคมของคนจน ล้วนต้องการความทันสมัยทั้งสิ้น แม้ว่าความทันสมัยที่ต้องการ

นั้นจะมีราคาแพงเท่าใดก็ตาม แต่เมื่อได้มาครอบครองแล้ว ดังเช่น โทรศัพท์มือถือไอโฟน ก็จะทำให้สังคมเหล่านั้นเป็นสังคมที่มีความทันสมัยได้เช่นกัน

เพลง “**ເຟດບຸກຂີ້ຕົວະ**” หรือ เฟซบุ๊กโกหก ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า “แจ็ค สายน้ำมอง” (**ແຈ໋ກສາຍນ້ຳມອງ**) นำเสนอเรื่องราวของผู้ชายในยุคสมัยปัจจุบัน ที่นิยมการเล่นเฟซบุ๊กเป็นชีวิตจิตใจ กดไลก์ คอมเมนต์สาว ๆ และนัดเจอกันเพื่อติดต่อสานสัมพันธ์มากขึ้นกว่าเดิม แต่เมื่อได้เจอตัวจริงแล้วกลับไม่เหมือนรูปในเฟซบุ๊ก ในโลกออนไลน์ไม่มีความจริงเสมอไป ผู้ชายจึงคิดที่จะเลิกเล่นเฟซบุ๊กแล้ว ไม่อยากโกหกตัวเองอีกต่อไปและอยู่ในโลกความเป็นจริงจะมีความสุขมากกว่า เพลงนี้ต้องการที่นำเสนอให้เห็นว่าโลกออนไลน์หรือเฟซบุ๊กไม่ได้มีความจริงเสมอไป เพียงแค่เป็นเครื่องมือที่สื่อสารที่ให้ความสะดวกสบาย และได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ของเพื่อนในเฟซบุ๊กเท่านั้น จึงไม่ควรจริงจังหรือเชื่อใจใครในโลกออนไลน์มากจนเกินไป อาจจะทำให้เสียใจและโดนหลอกเหมือนกับเพลงนี้ก็เป็นได้ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“ ເຂົາວ່າຢູ່ໃສນັ້ນກໍ່ມີຄວາມສຸກ
ຖ້າຫາກມີເຟດບຸກກັບສັນຍານອອນລາຍ
ຂ້ອຍຄືນບ້ານປ່າບ້ານນາບ້ານໄຮ່ (ຊ້ຳ)
ເລີຍຂາຍເປັດຂາຍໄກ່ຊື້ມືຖືໃໝ່ມາຫຼິ້ນນຳເຂົາ
ບໍ່ຢູ່ບໍ່ເຊົາຍາມຫຼິ້ນເຟດໃໝ່ໆ
ເຫັນຮູບຜູ້ໃດກໍ່ກົດໄລ້ຄອມເມັ້ນໄປໃຫ້ເຂົາ (ຊ້ຳ)
ບາງມື້ລືມກິນຮອດເຂົ້າເພາະມົວເມົາແຕ່ອອນລາຍ...”

(ເຟດບຸກຂີ້ຕົວະ: ແຈ໋ກສາຍນ້ຳມອງ)

โทรศัพท์ทำให้ผู้คนติดมากจนไม่ยอมกินข้าว ถือว่ามีอิทธิพลต่อมนุษย์ในยุคสมัยปัจจุบันเป็นอย่างมาก บทเพลงเป็นสื่อที่ให้ความสนุกสนาน สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก และนำเสนอสภาพสังคมร่วมสมัยได้อย่างชัดเจน โทรศัพท์มือถือจึงเป็นตัวแทนของความทันสมัยที่ได้รับจากวัฒนธรรมตะวันตก เดินทางเข้ามาพร้อมกับขบวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะมายลโฉมความงามทางธรรมชาติ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของคนลาว จึงทำให้ความทันสมัยได้แพร่กระจายไปยังกลุ่มผู้บริโภคของสังคมลาวอย่างล้นหลาม และทำให้โทรศัพท์มือถือที่มีแอพพลิเคชั่นในการสื่อสารอย่างไร้พรมแดนคือ เฟซบุ๊ก สามารถที่จะทำให้คนลาวในทุกเพศทุกวัยติดต่อสื่อสารกันได้ดังท่อนเพลงที่ว่า “*ຢູ່ບໍ່ເຊົາຍາມຫຼິ້ນເຟດໃໝ່ໆເຫັນຮູບຜູ້ໃດກໍ່ກົດໄລ້ຄອມເມັ້ນໄປໃຫ້ເຂົາບາງມື້ລືມກິນຮອດເຂົ້າເພາະມົວເມົາແຕ່ອອນລາຍ*”หรือ “เวลาเล่นเฟซบุ๊กใหม่ๆเห็นรูปใครก็กดไลก์ คอมเมนต์ไปให้เขา บางวันลืมกินข้าวเพราะมัวเมากับการออนไลน์”

สังคม และวัฒนธรรม ดังที่ Phakdiphasuk (2005 : 30-31) ได้กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับกระแสโลกาภิวัตน์สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้สองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มองว่า โลกาภิวัตน์นำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียว (Homogeneity) และกลุ่มที่สนับสนุนว่าผลลัพธ์ของโลกาภิวัตน์ คือสภาพความแตกต่างหลากหลาย (Heterogeneity) กลุ่มแรกมองว่า โลกาภิวัตน์ คือ การครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมโดยมีศูนย์กลางของฐานอำนาจอยู่ที่ประเทศที่เจริญแล้วในโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา การแพร่กระจายของกระแสโลกาภิวัตน์ถูกกำหนดทิศทางโดยสังคมตะวันตกและเป็นไปเพื่อรับใช้สังคมตะวันตก การมองในแนวนี้นำไปสู่แนวคิดที่ว่า การแพร่กระจายกระแสโลกาภิวัตน์ไปยังดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลก จะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของโลก แนวคิดนี้มองโลกาภิวัตน์คือ การสร้างมาตรฐานความเป็นหนึ่งเดียว ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ โทรศัพท์มือถือยังเป็นการประกอบสร้างความทันสมัยในสังคมลาวยุคปัจจุบันอีกด้วย จะเห็นได้ว่าความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารของโทรศัพท์มือถือปรากฏในเพลงลูกทุ่งลาว เพื่อเน้นย้ำว่าสังคมลาวก้าวทันโลกทางตะวันตกได้เช่นเดียวกัน ดังเช่นเพลง **“ເປີດຈໍລໍໃຈ”** (เปิดจอรอใจ) ผลงานเพลงของนักร้องหญิงสาวสวยชื่อว่า เดือน วงสักดา ที่นำเสนอเนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับโทรศัพท์เป็นแก่นหลักของเนื้อเพลง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

“...ອ້າຍຮູ້ຢູ່ບໍ່ຄົນທັ່ງນີ້ຄິດຮອດອ້າຍຫຼາຍ
ຂາດກຳລັງໃຈຂໍໃຫ້ອ້າຍສົ່ງມາໄດ້ບໍ
ຜ່ານທາງມືຖືສົ່ງທາງໄລວິດີໂອຄໍ
ໂທມາໄດ້ບໍຍາກບໍ່ອ້າຍຄິດຮອດຢ່າງແຮງ
ໃຊ້ຊັດໃຊ້ເຊຍຍືນຢູ່ຫວ່າງກາງທົ່ງນາ
ງົວຄວາຍເບິ່ງໜ້າຍັງຫຼົບກົ້ມໜ້າເສົ້າໃຈ
ເພາະຄຳວ່າຮັກຈ່າຕ້ອງເປີດຈໍລໍໃຈ
ສັນຍາໃຈອ້າຍຊຸດບັດເຕີມໃຈໂທມາໄດ້ບໍ ”

(ເປີດຈໍລໍໃຈ: ເດືອນວົງສັກດາ)

เพลง “เปิดจอรอใจ” นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการรอคอยคนรัก โดยที่ฝ่ายหญิงยังรอคอยคนรักของตนให้กลับมาหา แต่ฝ่ายชายไม่เคยติดต่อกลับมาเลย จึงมีเพียงแค่โทรศัพท์ที่จะทำให้ฝ่ายชายติดต่อกลับมาได้ ด้วยความรัก ความคิดถึงของฝ่ายหญิง จึงอยากให้ฝ่ายชายติดต่อมาทางโทรศัพท์มือถือ หรือโทรไลน์วีดีโอคอลมาหาเธอก็ได้ เธอได้

แต่เปิดโทรศัพท์ไว้เพื่อว่าวันใดฝ่ายชายจะติดต่อกลับมา จะเห็นได้ว่าโทรศัพท์มือถือสามารถติดต่อได้หลายทาง ทั้งการโทรติดต่อสื่อสาร และการโทรวีดิโอคอลที่เห็นหน้าคู่สนทนาได้โดยตรง ดังท่อนเพลงที่ว่า *"ขาดกำลังใจຂໍ่ให้อ้ายส่งมาได้บ่ผ่านทางมือถือส่งทางไลน์วีดิโอคอลให้มาได้บ่"* ขาดกำลังใจ ขอให้พี่ส่งมาได้ไหม ผ่านทางมือถือ ส่งทางไลน์วีดีโอคอล หรือโทรมาได้ไหมเป็นการวอนขอจากผู้หญิงที่รักฝ่ายชายหมดหัวใจ ระบบการสื่อสารปัจจุบันพัฒนาไปอย่างมาก จนทำให้ความห่างไกลสามารถใกล้กันมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม จากแต่เดิมการติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์ได้ยินแค่เสียงเท่านั้น แต่ปัจจุบันกลับได้ยินทั้งเสียงและภาพในเวลาเดียวกัน โทรศัพท์มือถือจึงมีบทบาทโดดเด่นมากในสังคมลาวร่วมสมัยและประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาวอย่างน่าสนใจอย่างไรก็ตาม โทรศัพท์มือถือไม่ได้มีใช้เฉพาะในกลุ่มคนรวยเท่านั้น แต่โทรศัพท์ยังพบมากในกลุ่มผู้ใช้แรงงานอีกด้วย การไปหางานทำต่างบ้านต่างเมือง ทำให้ความคิดถึงครอบงำอารมณ์ความรู้สึกได้เช่นเดียวกัน โทรศัพท์มือถือจึงสามารถเป็นเพื่อนยามเหงา และส่งต่อความคิดถึงกับคนทางบ้านได้ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้มีราคาแพง แต่ให้คุณค่าทางจิตใจยิ่งนัก ดังเช่นเพลง **"ກ໋ານ้ังใจในจ๋"** (กำลังใจในจอ) ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า ดาวสิวิไล ปรากฏภาพของความทันสมัยในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ฉ็กับมาเมื่อหาเงินได้ะบับก้อน
ນ้องจ๋ิงอ็ดใจไว้ก่อนย่าธิบธ้อนลืมไลสันยา
ก็นะข็้าบ่ะชุบนอนบ่ห็บค็ดพ็ะต่ะหน้า
ม็ื้ใดะห็นะบิโหหาสิดฉิ่นอุลาะเหิ็อจะบันยาย
ะห็นะะต่ะบิโหบ่ะห็นต็นโตก่ย็างพ่ยู่
ข่บอกให้น้องธ็บธู้อ้ายห็ดหู่เมื่อะจ้ำงบหาย
ค่าโหบ่พ่ผากข้้อความหากันก่ได้
ะห็นะบิข็ึ้นจ่ยามใดยากบอกว่าอ้ายมิะธงมิะธง"

(ก๋านลังใจในจ๋: ดาวสิวิไล)

การประกอบสร้างความทันสมัยในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านบทเพลง "ก๋านลังใจในจ๋" (กำลังใจในจอ) นำเสนอให้เห็นเรื่องราวความรักของฝ่ายชายที่ไปหางานทำต่างบ้านต่างเมืองทำให้คิดถึง ห่วงหาอาวรณ์คนรัก และใช้โทรศัพท์เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร และเชื่อมสัมพันธ์ความรัก ความคิดถึง และกำลังใจตลอดเวลา เพียงแต่ฝ่ายชายได้เห็นเบอร์โทรฝ่ายหญิงขึ้นบนหน้าจอก็ทำให้มีพลังแรงกายในการสู้งานต่อไป ดังท่อนเพลงที่ว่า *"ข่บอกให้น้องธ็บธู้อ้ายห็ดหู่เมื่อะจ้ำงบหาย ค่าโหบ่พ่ผากข้้อความหากันก่ได้ะห็นะบิข็ึ้นจ่ยามใดยากบอกว่าอ้ายมิะธงมิะธง"* "ขอบอกให้น้องรับรู้ พี่หดหู่ใจเมื่อน้องเงียบหาย ค่าโทรไม่พอ ฝากข้อความหากันก็ได้ เห็น

เบอร์ขึ้นจอคราใด อยากบอกว่าพี่มีแรงสู้งาน” ลักษณะเช่นนี้จึงแสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความทันสมัยทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่มีบทบาทสำคัญมากในสังคมลาว เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มอบทั้งความสะดวกรวดเร็ว และกำลังใจในเวลาเดียวกันได้ ทำให้โทรศัพท์มือถือเป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีความทันสมัยมากในปัจจุบันนี้ อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าเพลงลูกทุ่งลาวมักสื่อให้เห็นการประกอบสร้างความหมายทางสังคมที่น่าสนใจ

2. ยานพาหนะ

ยานพาหนะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ล้วนเป็นพาหนะที่บ่งบอกความทันสมัยของสังคมนั้น การประกอบสร้างความทันสมัยเกี่ยวกับยานพาหนะผ่านเพลงลูกทุ่งลาว เพื่อเน้นย้ำให้เห็นว่าสังคมลาวมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยียานพาหนะให้ครอบคลุมในทุกสังคม เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้ใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบทก็พบว่ามีการใช้รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกอยู่เสมอ การนำเสนอภาพความทันสมัยของสังคมลาวยุคปัจจุบัน เป็นประกอบสร้างความทันสมัยผ่านภาพของรถยนต์ โดยรถยนต์บ่งบอกถึงฐานะทางสังคม ความร่ำรวย การมีเงิน และความเป็นสมัยใหม่ที่ไม่ใช่ว่าทุกคนจะสามารถมีได้ ต้องเป็นคนที่มีเงินเท่านั้นจึงจะซื้อรถยนต์มาขับได้ คือการประกอบสร้างจากสังคม แต่ในยุคสมัยนี้ไม่ว่าจะรวยหรือจน ก็สามารถที่จะซื้อรถยนต์ได้ ขึ้นอยู่กับว่าความต้องการของปัจเจกมีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นสังคมสมัยใหม่ย่อมจะคำนึงถึงวัตถุสิ่งของเป็นหลัก เพื่อที่จะบ่งบอกถึงความร่ำรวยและความทันสมัยที่สังคมเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

เพลงลูกทุ่งลาวเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่นำเสนอให้เห็นความทันสมัยหรือเป็นสมัยใหม่ของเทคโนโลยียานพาหนะ ดังเช่นเพลง “**ธัวะฮักแพ้โว้**” หรือรักแท้แพ้วีโก้ ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า เอกะพัน โสพา นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิงที่ไปทำงานอยู่เวียงจันทน์ กลับมาบ้านพร้อมกับแฟนที่มีอายุมากกว่าเธอ ลักษณะเหมือนเสี่ยใหญ่ ร่ำรวยเงินทอง มีทั้งเงินและรถยนต์ ส่วนผู้หญิงมีโทรศัพท์มือถือใช้ สิ่งเหล่านี้เป็นความทันสมัยที่พบได้ในสังคมเมือง ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ບໍ່ຄິດເຖິງຕອນສອງເຮົາສັນຍາ
ກັບມາພາແຝນມາເຍັ້ຍ (ຊ້ຳ) ໃຈເອີ້ຍພໍບານຟ້າຜ່າ
ຊິ້ກະບະລາຄາລ້ອຍລ້ານມາບ້ານຈັ່ງແມ່ນຄື
ມີຮອດມືຖືຈ໋ງຄືທ່າໃຫຍ່ເຮົາເດີນກາຍບໍ່ຖາມຈ້ຳ..."

(ธักแท้แพ้วิโภ้: เอกะพันโสพา)

การประกอบสร้างความทันสมัยเกี่ยวกับยานพาหนะสามารถพบเห็นได้ในสังคมชนบท การพัฒนาเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เครื่องอำนวยความสะดวกในการเดินทางย่อมได้รับความนิยมจากคนในสังคม รถยนต์จึงเป็นอีกทางเลือกใหม่ของคนลาวที่จะสามารถสร้างความทันสมัยให้กับตนเองและครอบครัวได้ ดังท่อนเพลงที่ว่า *"ชิ้กะบะลาคาล้อยล้านมาบ้านจั่งแม่นคือมีฮอดมือถือจ๋ังคือท่าใหย่"*"ขับรถกระบะราคาร้อยล้าน กลับมาบ้านแล้วดูดี มีโทรศัพท์มือถือใช้เป็นคนสมัยใหม่" ท่อนเพลงดังกล่าวนำเสนอภาพความทันสมัยของสังคมลาวยุคปัจจุบัน กล่าวคือสังคมประกอบสร้างความทันสมัยผ่านภาพของรถยนต์ โดยรถยนต์บ่งบอกถึงความร่ำรวย การมีเงิน และความเป็นสมัยใหม่ที่ไม่ใช่ว่าทุกคนจะสามารถมีได้ ต้องเป็นคนที่มีเงินเท่านั้นจึงจะซื้อรถยนต์มาขับได้ นี้คือการประกอบสร้างจากสังคม แต่ในยุคสมัยนี้ไม่ว่าจะรวยหรือจน ก็สามารถที่จะซื้อรถยนต์ได้ ขึ้นอยู่กับว่าความต้องการของคนมีมากน้อยเพียงใด ดังนั้นสังคมสมัยใหม่ย่อมจะคำนึงถึงวัตถุสิ่งของเป็นหลัก เพื่อที่จะบ่งบอกถึงความร่ำรวยและความทันสมัยที่สังคมเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ยังพบว่าการประกอบสร้างความทันสมัยเรื่องยานพาหนะผ่านเพลงลูกทุ่งลาวนั้น สื่อให้เห็นว่ายานพาหนะเป็นตัวแทนของความทันสมัย ไม่ได้ให้ความสำคัญแค่รถยนต์เท่านั้น แต่รถจักรยานยนต์ก็มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากว่ารัฐบาลลาวได้ปรับลดภาษีรถจักรยานยนต์ มีเป้าหมายที่จะช่วยประชาชนที่มีรายได้ต่ำสามารถซื้อยานพาหนะของตัวเองได้ และกระตุ้นให้คนหันมาใช้รูปแบบการคมนาคม ที่มีประสิทธิภาพด้านพลังงานมากขึ้น (Tangsiwong, 2012) ดังเช่น เพลง **"อาดิดธักเอบจิบ"**หรือ อดีตรักเวฟจีน ผลงานเพลงของนักร้องชายชื่อว่า ทองคำ คำโล นำเสนอเกี่ยวกับหญิงสาวที่มีรักกับฝ่ายชาย จะนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ฮอนด้าเวฟ ตราสินค้าจากจีนกับแฟนหนุ่มตลอด จนวันหนึ่งได้พบรักกับแฟนใหม่ ที่ร่ำรวยกว่ามีรถยนต์สี่ประตู ยี่ห้อวีโก้ที่ดูโก้เก๋ทันสมัย จนลืมอดีตรักเก่าที่ผ่านมา ตราสินค้าของจักรยานยนต์ที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับหนึ่งในลาว คือตราจากญี่ปุ่น อาทิ ฮอนด้า ซูซูกิ ยามาฮ่า ตราเหล่านี้ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศไทย ดังนั้น คนลาวมักจะเรียกรถเหล่านี้ว่า "รถไทย" ส่วนตราสินค้าที่ได้รับความนิยมรองลงไป คือตราจากเกาหลี อาทิ Golao และอันดับ 3 คือ ตราจากจีน โดยราคาจำหน่ายสร้างความแตกต่างกันตามลำดับความนิยม (Tangsiwong, 2012) ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ເວບຈິນມັນບໍ່ທັນສະໄໝມັນບໍ່ຄືເວບໄທໜຸ່ມໂກ້ໄທເກົ້
ຟ້າເຜາບັ່ງເບີດທີ້ເລີ້ (ຊ້ຳ) ຫ້ອງຂັບໂຊເຟີ້ເປີດອີກເປີດເອ
ອ້ຊຸດີເມັກກະໃດແນ່ (ຊ້ຳ) ຂີ່ມ່ວນເທ້ງ
ມີກຸງດກວ່າເວບຈິນ (ຊ້ຳ)..."

(ອາດິດຮັກເວບຈິນ: ທອງຄຳຄຳໂລ)

ການประกอบสร้างความทันสมัยด้านพาหนะยานยนต์ กลายเป็นค่านิยมของคนลาวไปแล้ว ดังเพลงข้างต้น ที่นำเสนอให้เห็นว่าผู้หญิงจะชอบความสะดวกสบาย ความทันสมัยมากกว่าความล้าหลัง โดยเปรียบรถยนต์เป็นภาพแทนความทันสมัยที่มาแรงในยุคปัจจุบัน ส่วนรถมอเตอร์ไซค์เป็นภาพแทนของความล้าหลังที่พบเห็นมากในสังคมลาว เมื่อพิจารณาผ่านเพลงลูกทุ่งลาวนั้นจะพบว่า รถยนต์ถูกประกอบสร้างให้กลายเป็นความทันสมัยจากสังคม กล่าวคือ รถยนต์เป็นตัวแทนของการพัฒนา ความเจริญก้าวหน้า และค่านิยมสมัยใหม่ที่คนลาวกำลังได้รับจากการประกอบสร้างทางสังคม ดังท่อนเพลงที่ว่า *"ເວບຈິນມັນບໍ່ທັນສະໄໝມັນບໍ່ຄືເວບໄທໜຸ່ມໂກ້ໄທເກົ້ຟ້າເຜາບັ່ງເບີດທີ້ເລີ້ຫ້ອງຂັບໂຊເຟີ້ເປີດອີກເປີດເອອ້ຊຸດີເມັກກະໃດແນ່ຂີ່ມ່ວນເທ້ງ"* หรือ "มอเตอร์ไซค์ไม่ทันสมัย ไม่เหมือนรถไทยวีโก้รุ่นใหม่ นั่งฟังเพลงเชิดหน้าชูตา ที่นั่งคนขับเปิดแอร์เย็นสบาย อีซูซุ ดีแมกก็ดี นั่งสนุกแน่ ๆ" สะท้อนให้เห็นว่ารถยนต์มีความทันสมัยส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศไทย คนลาวจึงเรียกว่า "เวฟไทย" ซึ่งรถที่นำเข้าจากไทยเป็นรถที่แข็งแรงกว่า ประหยัดกว่าและไม่มีปัญหาเรื่องเครื่องยนต์ (Tangsiwong, 2012)

ในปัจจุบันนี้รถจักรยานยนต์ถือว่าเป็นสินค้าที่มีอัตราการเจริญเติบโตสูงมากในประเทศลาว ราคาในการซื้อไม่สูงมากนักและมีตราสินค้าให้เลือกซื้อมากมาย โดยเฉพาะตราสินค้าจากญี่ปุ่น อาทิ ฮอนด้า ซูซูกิ ยามาฮ่า รถเหล่านี้นำเข้าจากประเทศไทย แสดงให้เห็นถึงความทันสมัยและความสะดวกในครอบครัว ดังเช่นเพลง **"ຮັກແທ້ແພ້ຄລິກໄອ"** หรือ รักแท้แพ้คลิกไอ ผลงานเพลงของนักร้องชายที่ชื่อว่า กิโล ลูกสิโคด นำเสนอให้เห็นความทันสมัยของรถจักรยานยนต์ฮอนด้า คลิกไอ รถรุ่นใหม่มาแรงที่กำลังได้รับความนิยมในกลุ่มวัยรุ่นลาว ทำให้สาวๆหลงใหลในความสวยงาม สีสันสะดุดหู สะดุดตา ยอมที่จะขึ้นซ้อนท้ายกับผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ฮอนด้า คลิกไอ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...ໜ້າຕາໂຫຼໆບໍ່ມີຟີໂນ່ຄູ້ກໄອ
ມັກນ້ອງສ່ຳໃດກະແພ້ຄູ້ກໄອຄິເກົ່າ
ໂອ້ຍແຫ່ງແຕ່ຍົງດຍົງດດ້ວິດອ້າຍມັນເມົ່າ
ໄດ້ແຕ່ແນມເຈົ້າກັບຂີ່ກາຍໜ້າບໍ່ແຄ
ສູ້ເຂົາບໍ່ໄດ້ບໍ່ມີຄູ້ກໄອຄິເຂົາ
ວິດອ້າຍມັນເກົ່າທ້າງເມົ່າສາວກັກສົບໃສ່
ສີກັບເມືອບ້ານບອກອີ່ແມ່ຂາຍນາຂາຍໄຮ່
ມາຊື້ຄູ້ກໄອຄືຊິໄດ້ຜູ້ສາວນຳໜູ່ "

(ຮັກແທ້ແພ້ຄູ້ກໄອ: ກິໂລຊຸກສີໂຄດ)

รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะสำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย สามารถซื้อรถจักรยานยนต์ด้วยเงินสด หรือผ่อนเงินดาวน์ก็ได้ (Tangsiwong, 2012) ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยประชาชนชาวลาวมียานพาหนะเป็นของตัวเองจักรยานยนต์ฮอนด้าเป็นภาพแทนของความทันสมัยที่มีประสิทธิภาพแข็งแรงประหยัดและมีสีสันสวยงาม ทั้งยังมีโรงงานประกอบอยู่ในเวียงจันทน์ด้วย สื่อให้เห็นว่าฮอนด้าเป็นยี่ห้อของจักรยานยนต์ที่มีความทันสมัย ดังท่อนเพลงที่ว่า *"สู้เขาบ่ได้บ่มีคู้กไอคือเขาวิดอ้ายมันเก่าบอกอี่แม่ขายนาขายไร่มาซื้อคู้กไอคือชิได้ผู้สาวนำหมู่"* สู้เขาไม่ได้ ไม่มีคลิกไอเหมือนเขา รถพี่มันเก่า บอกให้แม่ขายนาขายไร่ มาซื้อคลิกไอ คงจะได้แฟนสาวเหมือนเพื่อน ท่อนเพลงดังกล่าวนำเสนอภาพของการประกอบสร้างความทันสมัยเกี่ยวกับรถจักรยานยนต์ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นคลิกไอ เป็นรุ่นใหม่มาแรง ถ้าได้จับจองเป็นเจ้าของจะสร้างความทันสมัยให้กับตัวเองและครอบครัวทันที จึงทำให้เห็นว่าสังคมมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาวที่ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ตลอดเวลา

เพลงลูกทุ่งลาวนำเสนอให้เห็นกระบวนการประกอบสร้างทางสังคมผ่านยานพาหนะ ซึ่งยานพาหนะเป็นตัวชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม สังคมได้ประกอบสร้างให้รถยนต์ และรถจักรยานยนต์เป็นภาพแทนของความทันสมัย ถือได้ว่าพบมากในสังคมลาวปัจจุบันนี้ เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้รถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน จนทำให้เกิดปัญหาของการจราจรติดขัด และเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ซึ่งการประกอบสร้างความทันสมัยในลักษณะเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าสังคมลาวมีความต้องการพาหนะที่ใช้ในการเดินทางและยกระดับความทันสมัยให้กับตนเองและครอบครัว

3. สังคมเมือง

เพลงลูกทุ่งลาวเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นภาพสังคมเมืองหรือสังคมแห่งความทันสมัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้กับผู้มาเยือน ไม่ว่าจะเป็นโรงแรมมีบริการห้องพักไว้รองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศลาว ร้านอาหาร ร้านกาแฟ ผับหรือบาร์ให้นักท่องเที่ยวได้ดื่มด่ำความสุขและท่องแสงราตรียามค่ำคืน และห้างสรรพสินค้าที่มีสินค้าให้เลือกสรรมากมาย ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นภาพของสังคมเมืองที่มีความพร้อมและความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยวที่มาสัมผัสกับวัฒนธรรม ธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนลาว เป็นประกอบสร้างความทันสมัยผ่านเพลงลูกทุ่งลาวอย่างน่าสนใจ

เมื่อพิจารณาการประกอบสร้างความทันสมัยในเพลงลูกทุ่งลาวจะพบว่า ภาพของสังคมเมือง จะปรากฏให้เห็นเป็นภาพของโรงแรมที่ตั้งเรียงรายอย่างมากมายในเวียงจันทน์ ใช่ว่าโรงแรมจะมีไว้สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเพียงเท่านั้น แต่โรงแรมยังสามารถบริการให้กับคนลาวอีกด้วย โดยเฉพาะคนที่มีฐานะร่ำรวย มีเงินเดือนสูง ก็ย่อมที่จะมาพักผ่อนในโรงแรมที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกครบครัน จะเห็นได้ว่าโรงแรมในเวียงจันทน์มีความหรูหราทันสมัย เป็นที่พักอาศัยมีระดับ ภาพของโรงแรมจึงถูกประกอบสร้างให้สังคมลาวเป็นสมัยใหม่มากขึ้นกว่าเดิมดังเช่นเพลง **“ວຽງຈັນເມືອງສະຫວັນຂອງຄົນມີເງິນ”**หรือ เวียงจันทน์เมืองสวรรค์ของคนมีเงิน ผลงานเพลงของนักร้องหญิงที่ชื่อว่า แอ่นนายาง นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองหลวงของประเทศลาว คือเวียงจันทน์ เป็นเมืองหลวงแห่งความทันสมัย มีสถานบันเทิงให้เที่ยวตลอดเวลา ข้าวของราคาแพง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าห้องก็ต้องจ่ายทุกเดือน สมกับเป็นเมืองสวรรค์ของคนมีเงินจึงจะสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ สอดคล้องกับ Evants (2006 : 235) ที่กล่าวว่าคนต่างชาติเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การหลั่งไหลเข้ามาของธุรกิจรายย่อยและการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครเวียงจันทน์ สถานบันเทิงทางการค้า เช่น บาร์และดิสโก้เธคเกิดขึ้นมากมายในตัวเมืองหลวง และขยายไปยังต่างจังหวัด เพราะว่ามีเงินไหลเวียนอยู่ทั่วระบบเศรษฐกิจของตัวเมืองเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับเงินก็คือ ความปรารถนาของคนลาวที่จะลิ้มรสแฟชั่นของโลกภายนอก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านดนตรี เสื้อผ้า จะเห็นได้ว่าเพลงนี้ เน้นย้ำชัดเจนว่านครหลวงเวียงจันทน์เป็นเมืองสวรรค์ของคนมีเงินที่สามารถรับเอาความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

" ຊື່ສຽງວຽງຈັນກະເໝືອນສະຫວັນເມື່ອໄດ້ຍິນ
ຢູ່ດົງຢູ່ດອຍຖານຖິ່ນເມື່ອໄດ້ຍິນແລ້ວຢາກຈະມາ
ວຽງຈັນເມືອງໃນຝັນຂອງຄົນບ້ານປ່າ
ມີເທກມີບາມີແສງໄຟຟ້າຫຼາກສີ
ວຽງຈັນເມືອງໃນຝັນຂອງຄົນມີເງິນ
ທຸກກ້າວຫຍ່າງເດີນຕ້ອງພະເຊີນກັບບັນຫາ
ຄ່ານ້ຳຄ່າໄຟຄ່າກິນຄ່າຢູ່ຫ້ອງເຊົ່າເຂົ້າມາ
ໄປທ່ຽວເທກບາຕ້ອງມີເງິນຫມາເປັນໝື່ນເປັນແສນ..."

(ວຽງຈັນເມືອງສະຫວັນຂອງຄົນມີເງິນ: ແອ໊ນນາຍໆ)

การประกอบสร้างความทันสมัยในด้านวิถีชีวิตสังคมเมือง นำเสนอให้เห็นความเป็นสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นสถานบันเทิง เสื้อผ้าทันสมัย และเงินซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญของการใช้ชีวิตในสังคม ดังท่อนเพลงที่ว่า*"ວຽງຈັນເມືອງໃນຝັນຂອງຄົນມີເງິນທຸກກ້າວຫຍ່າງເດີນຕ້ອງພະເຊີນກັບບັນຫາຄ່ານ້ຳຄ່າໄຟຄ່າກິນຄ່າຢູ່ຫ້ອງເຊົ່າເຂົ້າມາໄປທ່ຽວເທກບາຕ້ອງມີເງິນຫມາເປັນໝື່ນເປັນແສນ"*เวียงจันทน์เมืองในฝันของคนมีเงิน ทุกก้าวเดินต้องเผชิญกับปัญหา ทั้งค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าเช่าห้อง ถ้าจะไปเที่ยวเธคบาร์ก็ต้องมีเงินเป็นหมื่นเป็นแสนจะสามารถเที่ยวในเวียงจันทน์ได้ จากข้อความที่ยกมานี้เป็นการประกอบสร้างทางสังคม เวียงจันทน์เป็นเมืองหลวงของลาว ที่ทุกคนสามารถไปท่องเที่ยวได้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีเงินเพียงอย่างเดียว แต่ในมุมมองของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่แล้ว จะมองว่านครหลวงเวียงจันทน์เป็นเมืองแห่งความทันสมัยมากกว่าเมืองอื่น ๆ ในลาว จึงทำให้มีสถานที่ท่องเที่ยว สถานบันเทิงที่มีความทันสมัยเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงเห็นได้ชัดว่าเพลงลูกทุ่งลาวถูกสังคมประกอบสร้างให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้เพลงลูกทุ่งลาวยังสะท้อนให้เห็นเรื่องเงินตราเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจและท่องเที่ยวในประเทศลาวเป็นจำนวนมาก และเมืองหลวงของลาว เป็นสถานที่แรกที่นักท่องเที่ยวต้องมาเยือน นั่นก็คือ นครหลวงเวียงจันทน์ เมืองหลวงของลาว ชาวต่างชาติได้ยลโฉมความงามของหญิงสาวลาว วิถีชีวิตวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้นักท่องเที่ยวหลงใหลในธรรมชาติที่สวยงาม ดังเช่นเพลง" **ບ່າວເມືອງນອກຫຼອກສາວວຽງຈັນ**"หรือผู้ชายเมืองนอกหลอกสาวเวียงจันทน์ ผลงานเพลงของนักร้องชายชื่อว่า น้อย เชชะหนาน นำเสนอเรื่องราวของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศลาวและได้พบรักกับสาวเวียงจันทน์ จนทำให้ฝ่ายชายจะให้หญิงสาวเดินทางไปอยู่ด้วยที่อเมริกา ทั้งการส่งเงินมาให้หญิงสาวทำพาสปอร์ต ขอวีซ่าเพื่อเดินทางไปอเมริกา แต่แล้วก็ไม่ได้ไป ทำให้หญิงสาวโดนชายอเมริกาหลอกอย่างไม่รู้ตัว ดังตัวอย่างเพลงต่อไปนี้

"...ແລ່ນພ້ອຍະບ່ອດເຂົ້າຮ່ຳພາດບໍ່ໄດ້ວິຊາ
ເທື່ອລະຮ້ອຍດອນລາແຜນຊີຜ່ານເງິນມາຊ່ວຍຫຼືອ
ຄອຍແລ້ວຄອຍເວົ້າຊິລົ່ງມາເອົາບໍ່ມາຈັກເທື່ອ
ຈົນວ່າຊິຖ້ຳບໍ່ຮູ້ເມື່ອຍ້ອນໃບຫຼ້ງເຊື່ອບ່າວອາເມຣິກາ..."

(ບ່າວເມືອງນອກຫຼອກສາວອງຈັນ: ນ້ອຍເຈຂະໜານ)

ນักท่องเที่ยวชาวตะวันตกเป็นภาพแทนของความทันสมัย การพัฒนา เมื่อหญิงสาวลาวมีแฟนเป็นชาวตะวันตกยิ่งสร้างความทันสมัยให้กับตัวเองและครอบครัว ดังท่อน

เพลงที่ว่า *"ແລ່ນພ້ອຍະບ່ອດເຂົ້າຮ່ຳພາດບໍ່ໄດ້ວິຊາເທື່ອລະຮ້ອຍດອນລາແຜນຊີຜ່ານເງິນມາຊ່ວຍຫຼືອ"* ทำพาสปอร์ต เข้าสัมภาษณ์ไม่ได้วีซ่า ครั้งละหนึ่งร้อยดอลลาร์ แฟนฝากเงินมาช่วยเหลือ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดบ่งบอกถึงความทันสมัยและความร่ำรวย คือ เงิน ดังนั้นกระบวนการประกอบสร้างความทันสมัยผ่านวิถีชีวิตสังคมเมือง จึงเป็นสิ่งที่พบเห็นได้มากในนครหลวงเวียงจันทน์ และผู้คนยังอยากที่จะลิ้มลองแฟชั่นและวัฒนธรรมสมัยใหม่จากการมาเยือนของชาวต่างชาติด้วย

บทสรุป

จากการศึกษาเพลงลูกทุ่งลาวกับการประกอบสร้างความทันสมัย นำเสนอให้เห็นกระบวนการประกอบสร้างทางสังคมผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารหรือโทรศัพท์ ยานพาหนะและสังคมเมือง เป็นลักษณะของความทันสมัยในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์มือถือ ได้รับความนิยมในสังคมลาวเป็นอย่างมาก โทรศัพท์มือถือให้ความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร มีแอพพลิเคชั่นต่างๆให้เลือกสรร ไม่ว่าจะเป็น เฟซบุ๊ก (Faecbook) ไลน์ (Line) อินสตาแกรม (Instagram) ยูทูป (Youtube) เป็นต้น สามารถสื่อสารได้ทั่วโลกและทำให้ความคิดถึงเดินทางใกล้กันมากยิ่งขึ้นความทันสมัยในเรื่องของยานพาหนะ ก็ได้รับความนิยมจากคนลาวเช่นกัน อาทิเช่น รถยนต์และรถจักรยานยนต์ ถือได้ว่าพบมากในสังคมลาวปัจจุบันนี้ เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้รถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน จนทำให้เกิดปัญหาของการจราจรติดขัดและเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง และความทันสมัยของสังคมเมือง สะท้อนให้เห็นการพัฒนาสังคมเมืองให้มีความทันสมัย ทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สถานบันเทิง วิถีชีวิตและประเพณีของคนลาว

จากปรากฏการณ์ข้างต้นนี้ เป็นกระแสโลกาภิวัตน์ที่ครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สอดคล้องกับ Phakdiphasuk (2005 : 30-31) ได้กล่าวว่า โลกาภิวัตน์ คือ การครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมโดยมีศูนย์กลางของฐานอำนาจอยู่ที่ประเทศ

ที่เจริญแล้วในโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา การแพร่กระจายของกระแสโลกาภิวัตน์ถูกกำหนดทิศทางโดยสังคมตะวันตกและเป็นไปเพื่อรับใช้สังคมตะวันตก การมองในแนวนี้นำไปสู่แนวคิดที่ว่าการแพร่กระจายกระแสโลกาภิวัตน์ไปยังดินแดนต่างๆ ทั่วโลก จะนำไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวของโลก แนวคิดนี้มองโลกาภิวัตน์คือ การสร้างมาตรฐานความเป็นหนึ่งเดียว ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เมื่อมองย้อนกลับมาทางฝั่งโลกตะวันออก โดยเฉพาะประเทศลาว ทำให้เห็นว่าสังคมลาวมีการเปลี่ยนแปลงและมีค่านิยมในด้านความทันสมัยมากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าเพลงลูกทุ่งลาวต้องการนำเสนอการประกอบสร้างความทันสมัยในลักษณะเช่นนี้เพื่อทำให้ประเทศลาวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว

Reference

Events, G. (2006). **Prawattisat sangkhep prathet Lao.** (in Thai) [A Short History of Laos]. (Dutsadi Heymond, Trans.). Chiang Mai: Silkworm.

Hall, S. (1997). **Introduction representation: cultural representations and signifying practices**. London: Sage Publications.

Maichan, (2014). **Khap lam phleng Lao ma chak nai.** (in Thai) [Origin of Laotian Song]. Bangkok: Chonniyom.

Phakdiphasuk, S. (2005). **Pritsana kham thai: phum panya thang phasa lae kan phasom phasan thang watthanatham nai yuk loka phiwat**. (in Thai) [Riddle: Wisdom on Language, and Cultural Combination in the Age of Globalization]. in Song, Music, Riddle, Textile, wisdom on Play and craft, pp.13-15.

Phanthaphanit, P. (2010). **Phleng Lao sinlapin Lao khwam pen tua ton bon kan plian plaeng haeng yuksamai**. (in Thai) [Laotian Song, Laotian Singer, Identity amidst the Change of the Era]. **In Vientiane 450 Years,** pp. 56-59. Bangkok: Matichon.

Santasombat, Y. (2005). **Manut kap watthanatham**. (in Thai) [Man and Culture]. (3rd Edition). Bangkok: Chonniyom.

Tangsiwong, P. (2012). **Motoe woen kap okat thima baep khat mai thueng**. (in Thai) [Motor World and Unexpected Opportunity]. Retrieved from http://info.gotomanager.com/news/details.aspx